

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/215502,Agnieszka-Chrzanowska-Kapitan-Barbara-Sadowska.html>
27.02.2026, 03:25

Agnieszka Chrzanowska: Kapitan Barbara Sadowska

13 marca 1946 r. aresztowana została kpt. Barbara Sadowska „Robert”, szef ekspozytury wywiadowczej 2. Korpusu Polskiego we Włoszech pod kryptonimem „Liceum”, kobieta niezłomna.

[Archiwum IPN](#) [Armia Krajowa](#) [Konspiracja](#)

13.03

Zdjęcie sygnalityczne kpt. Barbary Sadowskiej (fot. z zasobu IPN)

Urodziła się 23 sierpnia 1921 r. w Warszawie. Od 1942 r. należała do Związku Walki Zbrojnej jako kurierka Biura Informacji i Propagandy, a następnie Referatu Wschód Wydziału Wywiadu Ofensywnego Oddziału II Komendy Głównej Armii Krajowej, na trasie Warszawa-Brześć Litewski i Warszawa-Miński Litewski.

„Ekipa Wschód”

W połowie lipca 1944 r. weszła w skład „Ekipy Wschód” dowodzonej przez kpt. Henryka Żuka, której zadaniem było przejście na tyły wojsk sowieckich, nawiązanie łączności i podtrzymanie pracy terenowych komórek wywiadowczych. Ze względu na sytuację militarną „Ekipie” nie udało się dotrzeć do Brześcia zgodnie z planem, jej członkowie pozostali na lewym brzegu Bugu i z tego miejsca poszczególni kurierzy nawiązywali kontakt z podległymi Oddziałowi II pracownikami.

Dla Sadowskiej nastąpił wówczas dramatyczny czas. Jej mąż, Michał Sadowski, zastępca kpt.

Żuka, został aresztowany przez Sowietów. Samotnie przedostała się do Brześcia, zlikwidowała placówkę brzeską o kryptonimie „Gorzelnia” i rozpoczęła poszukiwania męża. Została zatrzymana przez NKWD, jednak tak skutecznie udawała wiejską dziewczynę, że ją wypuszczono. Wróciła natychmiast do swych towarzyszy z „Ekipy Wschód” i przejęła stanowisko zastępcy szefa sieci, przemianowanej wkrótce na „Pralnię 2”.

W styczniu 1945 r. Żuk z Sadowską wrócili do zniszczonej Warszawy. Na przełomie marca i kwietnia nawiązali kontakt z ppłk. Tadeuszem Jachimkiem, zdając raport ze swej działalności oraz przekazując zebrany materiał. W maju „Pralnia 2” weszła w skład Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj, obejmując swym zasięgiem ziemie na wschód od Wisły, łącznie z placówkami w Wilnie i Mińsku Litewskim.

Dalej na posterunku

Po decyzji kpt. Jana Rzepeckiego o rozwiązaniu DSZ, w sierpniu 1945 r. Żuk z Sadowską wyruszyli tzw. drogą „Konrada” przez Regensburg do Włoch, do Sztabu 2. Korpusu Polskiego. Tam podporządkowali się rozkazom gen. Władysława Andersa i otrzymali polecenie kontynuacji pracy. Zaopatrzeni w nowe instrukcje oraz niezbędne fundusze ruszyli do Polski, przekraczając granicę w październiku 1945 r.

Kpt. Żuk został aresztowany już 8 listopada na punkcie kontaktowym Narodowych Sił Zbrojnych w Warszawie. Barbara Sadowska objęła wówczas stanowisko szefa sieci nadając jej nowy kryptonim – „Liceum” i przenosząc siedzibę do Łodzi. Miała wówczas 24 lata. Prace udało jej się kontynuować jeszcze przez kilka miesięcy.

Została aresztowana w założonym przez bezpiekę kotle w jednym z warszawskich mieszkań podczas próby dowiedzenia się, czy paczka, którą wysłała dla Żuka, została doręczona. Choć funkcjonariusze MBP prowadzili już poszukiwania „Roberta”, to w pierwszych dniach śledztwa Sadowska nie została przez nich rozpoznana.

[Czytaj artykuł Agnieszki Chrzanowskiej *Kapitan Barbara Sadowska* na portalu *przystanekhistoria.pl*](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Archiwum IPN, Armia Krajowa, Konspiracja

Artykuł